

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਸਰੰਖਿਅਣ ਆਸਾਮ ਦੇ ਰਾਭਾ ਸਮੁਦਾਇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੁਦਾਇਕ ਮੱਛੀ ਫੜਨਾ

ਸੌਰਭ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਕਲਪਜੀਤ ਗੋਗੋਈ, ਬੇਨ ਬੇਲਟਨ, ਅਰੁਣ ਪਡਿਆਰ,
ਸੁਰੇਸ਼ ਰਾਜੇਂਦ੍ਰਨ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਕੋਈਸ ਰਜਤਸ

ਪੂਰਵ-ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੁੱਝ ਸਭਤੋਂ ਵਿਲੱਖਣ ਜਲੀਯ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਤੰਤਰਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਆਜੀਵਿਕਾ ਦਾ ਅਭਿੰਨ ਅੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਮੁਦਾਇਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਰੰਖਿਅਤ ਰੱਖਣ, ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਨਦੀਆਂ, ਧਾਰਾਵਾਂ, ਦਲਦਲੀ ਭੂਮੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਥ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਛੇਰਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੀਪੁਰ, ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਕਈ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਉਤਸਵਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਕਈ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਉਤਸਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਖੈਰੀ ਕਾਸ਼ਾਓ ਉਤਸਵ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਯੋਥਾਬ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਤਸਵ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਤੰਗਖੁਲ ਜਨਜਾਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਉਤਸਵ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਮ ਜਨਜਾਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਰਜੋਈ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਉਤਸਵ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਜਨਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਣੀਆਂ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੁੱਡ ਫ੍ਰਾਈਡੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੂਰਦਰਾਜ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਈਸਾਈ ਸਮੁਦਾਇ ਜੰਗਲ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ, ਮਕਰ ਸਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਮਾਘ ਬੀਹੁਜਾਂ ਬੋਘਾਲੀ ਬੀਹੁਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫਸਲ ਕਟਾਈ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਬੀਹੁਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਿੰਨ ਜਾਤੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪਾਲਨ ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੱਭਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਨਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਲੋਥਾ ਅਤੇ ਸੁਮੀ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਉਤਸਵ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੇਘਾਲਿਆ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ।

ਏਕਤਾ ਦਾ ਜਾਲ ਪਾਉਣਾ : ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ

ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਪੂਰਵਉਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਆਜੀਵਿਕਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਸਾਮ ਦੇ ਕਈ ਅਸਰੰਖਿਅਤ ਦਲਦਲੀ ਭੂਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੀਲ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੇ ਇਹ ਛੱਭ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲਦਲੀ ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਆਕਸਬੋ ਝੀਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਘੁਮਾਵਦਾਰ ਨਦੀਆਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਟੈਕਟੋਨਿਕ ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ (ਸੀਆਈਐਫਆਰਆਈ 2000) ਕਰਕੇ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਹ ਛੱਭ ਤਟਵਰਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਈ ਉਪਯੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੀਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁੱਝ ਬੀਲ ਬੰਦ ਹਨ ਜਦਕਿ ਕੁੱਝ ਦੂਸਰੇ ਬੀਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ

ਵਿਲੱਖਣ ਪੈਟਰਨ ਰਾਹੀਂ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਬਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਮੌਸਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਬੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਜਾਲ ਅਤੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸੰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਹੋ ਕੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਤਟਵਰਤੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਦੇ ਕਿਸੀ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਭਾ, ਬੋਡੋ, ਹਾਜੋਂਗ ਜਿਹੀਆਂ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਾਰੋ ਅਤੇ ਕੈਬਰਤਾ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਪਜਾਤੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਸਮੂਹਿਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੇ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਤਿਉਹਾਰਾਂ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਚ-ਬਸ ਗਈ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਲਈ ਰਾਭਾ ਸਮੁਦਾਇ ਦੇ ਲੋਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਉਤਸਵ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮੀਣ, ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਈਚਾਰ, ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਮਝ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ ਆਸਾਮ ਦੇ ਬਰਜੋਂਗ ਬੀਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਜਨਜਾਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਬੰਧਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਬਰਜੋਂਗ ਬੀਲ : ਸਮੁਦਾਇ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲੇ ਛੱਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੱਤ ਉਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੱਭਾਂ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ 100,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਛੱਭਾਂ ਦਾ 70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ (ਐਸਏਸੀ 2011)। ਗੋਲਪਾਰਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਜੋਂਗ ਪਿੰਡ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਕਿਨਾਰੇ ਸਥਿਤ ਬਰਜੋਂਗ ਬੀਲ ਲਗਭਗ 35 ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹਿੱਕ ਬਾਰਾਮਾਸੀ ਮਿੱਠੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛੱਭ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਗੋਲਪਾਰਾ ਆਸਾਮ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉੱਤਰੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਨਦੀ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੀਲ ਜਿੰਜੀਰਾਮ ਨਦੀ ਤੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਜਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਦੱਖਣੀ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਘਾਲਿਆ ਅਤੇ ਆਸਾਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਸੀਮਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਰਜੋਂਗ ਬੀਲ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਤੰਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲ ਭੰਡਾਰਣ, ਹੜ੍ਹ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ, ਭੂਜਲ ਪੱਧਰ ਨਿਯਮਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਜਲੀਯ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਤੰਤਰ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਮੱਧਮ ਆਕਾਰ ਦੀ ਛੱਭ ਦੀ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ 500-550 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ

ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨਾਲ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਹੈ ਪਰ ਬਰਜੋਗ ਬੀਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ, ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨਾ ਅਤੇ ਜਲੀਯ ਖੇਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਸਾਮ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਨਿਯਮ 1953 (ਸੰਸੋਧਿਤ 2005) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੱਛੀ ਦੇ ਪ੍ਰਜਣਨ ਦੇ ਲਈ ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾਂ ਮੱਛੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਣਨ ਸਥਲਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 105 ਦਿਨ (1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ) ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁੱਲੇ ਜਲ ਪਰਿਸਥਿਤਕੀ ਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਮੱਛਰਦਾਨੀ ਜਾਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਰਿਸਥਿਤਕੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਬੀਲ ਸਥਾਨਕ ਜਲਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਲੁਪਤ ਹੋਣ ਕਿਨਾਰੇ ਹਨ। ਆਮ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਗਰੁੱਤ, ਜਲ ਕਾਂ, ਘੱਘਿਲ, ਟੀਲ, ਟਟੀਹਰੀ, ਤੁਤਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਮਚਿਰੈਯਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਲ ਭਰ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਲੀਯ ਬਨਸਪਤੀ ਸਾਲ ਭਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਬੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਰਜੋਗ ਬੀਲ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਸਮਿਤੀ (ਬੀਐਫਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਗਠਨ 2013 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੁਦਾਇ ਆਧਾਰਿਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਰਾਭਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹੇਮ ਚੰਦਰ ਰਾਭਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 2018 ਤੋਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੀਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਰੱਖਿਅਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਟਕਰਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੱਲ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੁਦਾਇਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਐਫਸੀ ਹਰ ਸਾਲ ਬਰਜੋਗ ਬੀਲ ਉੱਪਰ ਸਮੁਦਾਇਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂਕਿ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਬੀਐਫਸੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹਰ ਮਛੇਰੇ ਤੋਂ 30 ਰੁਪਏ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਬੀਐਫਸੀ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੁਦਾਇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਬੀਐਫਸੀ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੇੜੇ ਦੇ ਜਲਗ੍ਰਹਿਣ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਗਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੀਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬੰਨ ਬਣਵਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਲਈ ਆਸਾਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਬੀਐਫਸੀ ਨੇ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਛੰਨ ਦੇ ਪਰਿਸਥਿਤਕੀ ਤੰਤਰ ਦੇ ਸਰੱਖਿਅਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਾਹੋ ਉਤਸਵ - ਰਾਭਾ ਜਨਜਾਤੀ ਦਾ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਉਤਸਵ ਰਾਭਾ ਜਨਜਾਤੀ ਆਸਾਮ ਦੇ ਸਭਤੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜਨਜਾਤੀ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਜੀਵੰਤ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈ। (ਬੋਰਦੋਲੋਈ 1987)। ਉਹ ਮਹਾਨ ਤਿੱਬਤੀ-ਬਰਮੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਡੋ-ਮੰਗੋਲਾਇਡ ਮੂਲ ਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਭਾ ਆਸਾਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਸਾਮ ਦੇ ਗੋਲਪਾਰਾ, ਕਾਮਰੂਪ, ਬੋਂਗਾਈਗਾਓ, ਕੋਕਰਾਝਾਰ ਅਤੇ ਦਰੰਗ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹਨ। ਰਾਭਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਮੌਖਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਜਨਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਰਾਭਾ ਸਮਾਜ ਆਪਣੀ ਜਨਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਤ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ।

ਰਾਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲ-ਆਧਾਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਦਰਿਆਵਾਂ, ਬੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਪਕੜਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਟਿਕਾਊ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਪੱਦਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਰਾਭਾ ਜਨਜਾਤੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਸੰਬੰਧ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਮ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਭਰਪੂਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਰਾਭਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਨ ਨੂੰ ਬਾਹੋ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਜੋਗ ਬੀਲ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਸਾਮੀ ਪੰਚਨਾਮੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹੀਨੇ ਚੋਤ (ਮਾਰਚ) ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਦੁਪਨੋਈ, ਤਿਰਿਕਲਾ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਮੇਘਾਲਿਆ ਤੋਂ ਵੀ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ 10,000 ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਰਾਭਾ, ਗਾਰੋ, ਬੋਡੋ, ਕੈਬਰਤਾ, ਰਾਜਬੋਗਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਲੀਤਾ ਆਦਿ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।

ਮਹਿਲਾਵਾਂ, ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਹਰ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਕੁੱਲ ਇਕੱਠ ਦਾ 55 ਤੋਂ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਛੇਰੇ ਆਪਣੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਸੰਦਾਂ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੁੱਝ ਦੂਰ-ਦੂਰਡੇ ਦੇ ਮਛੇਰੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਪਿੱਕਅੱਪ ਵੈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਨੇੜੇ ਦੇ ਲੋਕ ਪੈਦਲ ਜਾਂ ਸਾਈਕਲ ਰਾਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਸਮੂਹ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਭੋਜਨ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਬਾਕੀ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਅਤੇ ਚੌਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਬੀਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਛੇਰੇ ਬਾਹੋ ਵਿੱਚ ਪੈਸਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਖਪਤ ਦੇ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਉਤਸਵ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਰਸ਼ਕ ਇਸ ਸਮੂਹਿਕ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਉਤਸਵ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਮਿਲ-ਜਬਲ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਥੀ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਜਾਤੀ ਸਮੁਦਾਇ ਆਪਣੀ ਹਰ ਉਪਲਬਧੀ ਉੱਪਰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਚ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੱਛੀ ਪਕੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਵੀ, ਜੋ ਵੀ ਮੱਛੀ ਪਕੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬਦਲਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਤਕਨੀਕਾਂ

ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਪਰਿਸਥਿਤਕੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹਸਤਾਂਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਤਰੀਕੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ, ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਛੰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸੰਦਾਂ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਕਾਰਕ ਜਿਵੇਂਕਿ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕਤਾ, ਮੱਛੀ ਦੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਆਕਾਰ, ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਲਿੰਗ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਆਦਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬਾਹੋ ਦੌਰਾਨ, ਬਰਜੋਗ ਬੀਲ ਵਿਖੇ ਰਾਭਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੁਦਾਇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਪ ਜਾਲ, ਲਿਫਟ ਜਾਲ, ਟੋਕਰੀਆਂ, ਕਾਸਟ ਜਾਲ ਅਤੇ ਭਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਦੇਸੀ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਲਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਹਿਲਾ ਮਛੇਰੇ ਲਿਫਟ ਜਾਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੌਰੋਗੀ ਜਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪੁਰਸ਼ ਮਛੇਰੇ ਪੋਲੋ ਅਤੇ ਜੁਲੂਕੀ ਜਿਹੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਸਕੂਪਿੰਗ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂਕਿ ਜਾਕੋਈ, ਚਲੋਨੀ ਅਤੇ ਖੋਰਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮੁਦਾਇ ਜੋ ਵੀ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਨ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਂਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ

ਸਵਦੇਸ਼ੀ-ਪ੍ਰੀਤਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮੱਛੀਆਂ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਸਮੁਦਾਇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਵਾਲੇ ਜਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰੰਗਣ ਦੇ ਲਈ ਗੋਬ ਜਾਂ ਕੰਡੂਦੇ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਰਾਭਾ ਸਮੁਦਾਇ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਉਪਕਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

- ਪੋਲੋ ਅਤੇ ਜੁਲੂਕੀ ਮੱਧਮ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਜਿਵੇਂਕਿ ਮੁਰੇਲ, ਕਾਰਪ ਅਤੇ ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਹਨ।
- ਇਹ ਕੋਨ ਜਾਂ ਘੰਟੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਜਾਲ ਬਾਰੀਕ ਬੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬਾਂਸ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੱਥ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਲਈ ਉਪਰ ਦੀ ਮੋਰੀ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਚਾਲੋਨੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਉਪਕਰਨ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਂਸ ਦੀ ਚਟਾਈ ਤੋਂ ਬਣੀ ਇੱਕ ਤਸ਼ਤਰੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਗੋਲਾਕਾਰ ਛਾਣਨੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੇ ਜਲੀਯ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਜਾਂ ਜਲਕੁੰਭੀਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਛਾਣਨੀ ਉਪਰ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਕੋਸ, ਹਾਨਾ ਅਤੇ ਜਖਰਾ ਨਾਮ ਦੇ ਭਾਲੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ 20-25 ਬਾਂਸ ਦੇ ਨੁਕੀਲੇ ਟੁਕੜੇ ਜਾਂ ਕੰਡਿਆਲੇ ਸਿਰੇ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ 2.5 ਤੋਂ 3 ਮੀਟਰ ਬਾਂਸ ਦੇ ਖੰਭੇ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਝੁੰਡ ਵਿੱਚ ਕਸ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਪਕੜਨ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੈਟਫਿਸ਼, ਮੁਰੇਲ, ਕਾਰਪ ਅਤੇ ਮਿੱਠੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਈਲ ਜੋ ਜਲੀਯ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਨਰਮ, ਚਿੱਕੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਨਪਦੀ ਹੈ।

ਐਸਆਈਐਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ : ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ

ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ 39 ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ 10 ਗਣਾਂ ਅਤੇ 18 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਛੋਟੀਆਂ ਦੇਸੀ ਮੱਛੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ (ਐਸਆਈਐਸ) ਹਨ। ਐਸਆਈਐਸ ਮਾਨਕ ਲੰਬਾਈ 25 ਸੈ.ਮੀ. ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿੱਠੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪਰਿਸਥਿਤਕੀ ਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਸੁਪਰਫੂਡ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸੂਖਮ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਸਸਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਐਸਆਈਐਸ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਇਸਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਸਆਈਐਸ ਡਾਰੀਕੋਨਾ (ਏਸੇਮਸ ਡੇਨਰਿਕਾ), ਮੋਲਾ (ਏਂਬਲੀਫੈਰਿਜੋਡੋਨ ਮੋਲਾ), ਪੁਥੀ (ਪੰਟੀਅਸ ਸੋਫੋਰ, ਪੇਥੀਆ ਕੋਚੋਨਿਯਸ), ਖੋਲਿਹੋਨਾ (ਟ੍ਰਾਈਕੋਗੈਸਟਰ ਫਾਸਿਆਟਾ), ਸਿੰਗੋਰਾ (ਮਿਸਟਸ ਤੇਂਗਾਰਾ), ਕੋਕਿਲਾ (ਜ਼ੇਨੋਟੋਡੋਨ ਕੈਂਸਿਲਾ), ਤੁਰਾ (ਮੈਕ੍ਰੋਗੈਥਸ ਅਰਲ), ਬਾਮੀ (ਮਾਸਟੇਸੇਂਬਲਸ ਆਰਮੈਂਟਸ), ਚੰਦਾ (ਚੰਦਾ ਨਾਮਾ), ਪਾਵੇ (ਓਮਪੋਕ ਪਾਬੋ), ਕਾਵੇਈ (ਅਨਾਬਾਸ ਟੇਸਟੂਡੀਨਸ), ਚੇਂਗੋਲੀ (ਚੰਨਾ ਗਚੁਆ) ਅਤੇ ਗੋਰੋਈ (ਚੰਨਾ ਪੰਕਟਾਟਾ) ਹਨ। ਵੱਡੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਅਲ (ਚੰਨਾ ਸਿਟਰਿਏਟਾ), ਚੀਤਲ (ਚਿਤਾਲਾ ਚਿਤਾਲਾ) ਅਤੇ ਬਰਾਲੀ (ਵੱਲਾਗੋ ਅੱਟੂ) ਆਮ ਹਨ। ਮਛੇਰੇ ਮਿੱਠੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੇਕੜੇ ਵੀ ਫੜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੁਦਾਇਕ ਮੱਛੀ ਪਕੜਨ ਦੇ ਉਤਸਵ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤਿ ਵਿਅਕਤੀ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੀ

ਔਸਤ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਕਠਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਮਿਲਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਐਸਆਈਐਸ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1.5 ਕਿਲੋ ਤੱਕ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ 2.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਸਾਮ ਦੇ ਵਿਅੰਜਨ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਐਸਆਈਐਸ (ਮੱਛੀ ਆਧਾਰਿਤ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ) ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਤਾਜ਼ਾ, ਸੁੱਕੀ ਅਤੇ ਖਮੀਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਨੇ ਐਸਆਈਐਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਕ ਮੱਛੀ ਆਧਾਰਿਤ ਖਾਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਰੰਖਿਅਣ ਦੇ ਲਈ ਅਮੀਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੁੱਕੀਆਂ ਐਸਆਈਐਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੋਲਾ ਅਤੇ ਪੁਥੀ ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਮ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਮਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਥੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਖਮੀਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਿਡੋਲ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਜਨਜਾਤੀ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮੱਛੀ ਆਧਾਰਿਤ ਉਤਪਾਦ ਹੁਕਾਤੀ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਜੜ੍ਹੀਆਂ-ਬੂਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਕਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਐਸਆਈਐਸ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਔਸ਼ਧੀ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਮੁੱਲ ਹੈ।

ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਆਜੀਵਿਕਾ ਅਤੇ ਸਰੰਖਿਅਣ ਦਰਮਿਆਨ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣਾ

ਬੀਐਫਸੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਾਰਜੋਂਗ ਬੀਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਪ੍ਰੀਤਕ ਮਛੇਰੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਆਧਾਰਿਤ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਰੇਂਦਰ ਰਾਭਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਬੀਲ ਦੇ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀਐਫਸੀ ਨੇ ਬੀਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁੱਝ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਜ਼ੋਨ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰੰਖਿਅਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਬੀਲ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਉੱਪਰ ਲੱਗੀ ਰੋਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਹੀਂ ਹਨ ਫਿਰ ਵੀ ਬੀਐਫਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਰੇਂਦਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਹੋ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੀਲ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਆਕ੍ਰਿਸ਼ਤ ਹੋਣਗੇ। ਸਮੁਦਾਇ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹੋ, ਜੋ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਬੀਲ ਦੇ ਪਰਿਸਥਿਤਕੀ ਤੰਤਰ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਿਓਹਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਲਚਲ ਕਾਰਨ ਬਦਬੂਦਾਰ ਗੈਸਾਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੂਨ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਬੀਲ ਨੂੰ ਨਦੀ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮਾਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਿਸਥਿਤਕੀ ਤੰਤਰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਣਨ ਅਤੇ ਜਲੀਯ ਬਨਸਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਚਰਨ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਲਈ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੀਲਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ਉੱਪਰ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਗਰੀਬ ਮਛੇਰਾ ਸਮੁਦਾਇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰੀਤਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਔਕੜ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ, ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੁਦਾਇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਟਿਕਾਉਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੰਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਸੰਹਾਰ

ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਮੱਛੀ ਫੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫਾਇਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਮਾਜਿਕ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਛੀ ਫੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜ੍ਹਨ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੱਛੀ ਫੜ੍ਹਨਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਥਾਨਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜ੍ਹਨਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਆਜੀਵਿਕਾ ਦਾ ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਸਰੋਤ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜ੍ਹਨ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ

ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਨੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਛੇਰਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਮੱਛੀ ਫੜ੍ਹਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਫੜ੍ਹਨ ਦੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮੁਦਾਇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੱਛੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੱਛੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਨੋਟ : ਇਹ ਮੂਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਨ ਹੈ : ਦੁਬੇ ਐਸਕੇ, ਗੋਗੋਈ ਕੇ, ਬੋਲਟਨ ਬੀ, ਪਡਿਆਰ ਏ ਅਤੇ ਰਜਤਸ ਐਫ. 2023. ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ : ਆਸਾਮ ਦੇ ਰਾਭਾ ਸਮੁਦਾਇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜ੍ਹਨ। ਪੇਨਾਂਗ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ: ਵਰਲਡਫਿਸ਼ : ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ : 2023-16।

Source : Sustainable Aquaculture LEISA INDIA, Vol-27, No.1, March 2025, P.26-30

Connect with us on

Read Now!

<http://www.leisaindia.org>
<https://hindi.leisaindia.org/>
<https://kannada.leisaindia.org/>
<https://tamil.leisaindia.org/>
<https://telugu.leisaindia.org/>
<https://punjabi.leisaindia.org/>
<https://marathi.leisaindia.org/>